

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษาวิจัย

ในการดำเนินการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือ
4. การดำเนินการทดลอง
5. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากรเป็นผู้หญิงที่ถูกกระทำโดยการใช้ความรุนแรงที่มีประวัติการถูกกระทำทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ ที่มีอายุระหว่าง 18 – 35 ปี ซึ่งอยู่ในระหว่างมาพัก ณ สมาคมส่งเสริมสถานภาพสตรี ช่วงเดือน ตุลาคม ถึง พฤศจิกายน 2548 จำนวน 100 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง เป็นผู้หญิงที่ถูกกระทำโดยการใช้ความรุนแรง ของสมาคมส่งเสริมสถานภาพสตรี (บ้านพักฉุกเฉินดอนเมือง) ได้มาโดยการคัดเลือกแบบจงใจ (purposive) ดังนี้

2.1 ให้ผู้หญิงที่ถูกกระทำโดยการใช้ความรุนแรง จำนวน 100 คน ทำแบบวัดสุขภาพจิต เพื่อคัดเลือกผู้หญิงที่มีคะแนนสุขภาพจิต ระดับต่ำกว่า 121 คะแนน นั่นคือ สุขภาพจิตต่ำกว่าคนทั่วไป ซึ่งมีคะแนนสุขภาพจิตอยู่ระหว่าง 106 - 124 (เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างที่มีคะแนนสุขภาพจิตต่ำกว่าคนทั่วไปมีจำนวน 10 คนเท่านั้น แต่ผู้วิจัยต้องการประมาณ 12 คนตามเกณฑ์) ได้จำนวนทั้งสิ้น 12 คน

2.2 สอบถามความสมัครใจของกลุ่มตัวอย่างของผู้ที่ได้คะแนนน้อยกว่า 121 คะแนน ในการเข้าร่วมการทดลอง หลังจากนั้นสุ่มอย่างง่ายอีกครั้งหนึ่งเพื่อเข้า กลุ่มทดลอง แบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ได้รับการให้คำปรึกษากลุ่มแบบเผชิญความจริง และกลุ่มที่ได้รับการฝึกความฉลาดทางอารมณ์กลุ่มละ 6 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

1. โปรแกรมการให้คำปรึกษากลุ่มแบบเผชิญความจริง
2. โปรแกรมการฝึกความฉลาดทางอารมณ์

3. แบบวัดสุขภาพจิต

การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือ

1. โปรแกรมการให้คำปรึกษากลุ่มแบบเผชิญความจริง

1.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการให้คำปรึกษากลุ่มแบบเผชิญความจริง

1.2 ศึกษาทฤษฎี หลักการ เทคนิค เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ โปรแกรม

ให้คำปรึกษากลุ่มแบบเผชิญความจริง

1.3 สร้าง โปรแกรมการให้คำปรึกษากลุ่มแบบเผชิญความจริง ให้สอดคล้องกับทฤษฎี แนวคิดและกลุ่มตัวอย่างในการศึกษาแล้วเสนอให้อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้ เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบและปรับปรุงแก้ไข

1.4 นำโปรแกรมการให้คำปรึกษากลุ่มแบบเผชิญความจริง มาปรับปรุงแก้ไขตาม ข้อเสนอแนะของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญ

1.5 นำโปรแกรมการให้คำปรึกษากลุ่มแบบเผชิญความจริง ไปทดลองใช้กับผู้หญิงที่ ถูกกระทำ โดยการ ใช้ความรุนแรงที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง แต่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 5 ราย เพื่อหาข้อบกพร่องของ โปรแกรมแล้วนำมาปรับปรุงแก้ไขอีกครั้งหนึ่ง แล้วนำไปใช้ในการ ดำเนินงานวิจัย

2. โปรแกรมการฝึกความฉลาดทางอารมณ์

2.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัย ที่เกี่ยวข้องกับความฉลาดทางอารมณ์

2.2 ศึกษาทฤษฎี หลักการ เทคนิค เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ โปรแกรมการ ฝึกความฉลาดทางอารมณ์

2.3 สร้าง โปรแกรมการฝึกความฉลาดทางอารมณ์ ให้สอดคล้องกับทฤษฎี แนวคิด ของ ศ.ดร.ผ่องพรรณ เกิดพิทักษ์

2.4 นำโปรแกรมการฝึกความฉลาดทางอารมณ์ มาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ ของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน

2.5 นำโปรแกรมการฝึกความฉลาดทางอารมณ์ ไปทดลองใช้กับผู้หญิงที่ถูกกระทำ โดยการ ใช้ความรุนแรงที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างแต่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 5 ราย เพื่อ หาความเชื่อมั่นในด้านจุดมุ่งหมาย แนวคิด เนื้อหา วิธีการ อุปกรณ์ และเวลาที่ใช้ในการทดลอง

2.6 นำโปรแกรมการฝึกความฉลาดทางอารมณ์ ที่ได้ทดลองใช้มาปรับปรุงแก้ไข อีก ครั้งหนึ่ง แล้วจึงนำไปดำเนินการวิจัย

3. แบบวัดสุขภาพจิต

3.1 แบบวัดสุขภาพจิตของนายแพทย์อภิชัย มงคลและคณะ กรมสุขภาพจิต (2545)

มีลักษณะเป็นแบบสอบถาม แบบมาตราวัดประมาณค่า (Rating Scale) 4 ระดับ ข้อคำถามด้านบวก คือ 3, 2, 1, 0 จำนวน 47 ข้อ ข้อคำถามด้านลบ คือ 0, 1, 2, 3 จำนวน 19 ข้อ

3.2 ผู้วิจัยนำแบบวัดสุขภาพจิตของนายแพทย์อภิชัย มงคล และคณะ โดยนำมาปรับปรุงให้เหมาะสมและสอดคล้องตามเนื้อหาของการกระทำ โดยการใช้ความรุนแรงต่อผู้หญิงมีทั้งทางร่างกายและทางจิตใจ แล้วนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

3.2.1 นำแบบวัดไปทดลองใช้กับผู้หญิง 35 คน ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างแล้วนำคะแนนที่ได้มาหาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์ แอลฟา (Coefficient Alpha) ของ ครอนบาค (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .82

ตารางที่ 1 ตัวอย่างแบบวัดสุขภาพจิต

ข้อที่	คำถาม	ไม่เลย	เล็กน้อย	มาก	มากที่สุด
1	ท่านรู้สึกพึงพอใจในชีวิต				
2	ท่านรู้สึกว่าชีวิตของท่านมีความสุข -				
3	ถ้าให้เปรียบเทียบกับในอดีตท่านรู้สึกว่าชีวิตในปัจจุบันของท่านมีความสุข				
4	ท่านมีโรคประจำตัวที่ต้องรักษาอย่างต่อเนื่อง				
5	ท่านต้องไปรับการรักษาพยาบาลเสมอ ๆ เพื่อให้สามารถดำเนินชีวิตและทำงานได้				
6	ท่านต้องใช้ยา (กิน ฉีด พ่น ทา) อยู่เสมอจึงจะสามารถทำงานได้				
7	ท่านเป็นโรคเรื้อรัง (เบาหวาน ความดัน โลหิตหัวใจ อัมพาต ลมชัก ฯลฯ ในกรณีถ้ามี ให้ได้เล็กน้อยหรือมากตามอาการที่มี)				
8	ท่านรู้สึกกังวลและทุกข์ทรมานใจเกี่ยวกับการเจ็บป่วยของท่าน				
9	ท่านรู้สึกว่าชีวิตของท่านไร้ค่า ไม่มีประโยชน์				
10	ท่านรู้สึกว่าชีวิตของท่านมีแต่ความทุกข์				

เกณฑ์การประเมินผล

ข้อคำถามด้านบวก	ข้อคำถามด้านลบ
มากที่สุดอยู่ที่ระดับ 3 คะแนน	ไม่เลยอยู่ที่ระดับ 0 คะแนน
มากอยู่ที่ระดับ 2 คะแนน	เล็กน้อยอยู่ที่ระดับ 1 คะแนน
เล็กน้อยอยู่ที่ระดับ 1 คะแนน	มากอยู่ที่ระดับ 2 คะแนน
ไม่เลยอยู่ที่ระดับ 0 คะแนน	มากที่สุดอยู่ที่ระดับ 3 คะแนน
143 – 198 คะแนน	หมายถึง สุขภาพจิตดีมากกว่าคนทั่วไป (Good)
122 – 142 คะแนน	หมายถึง สุขภาพจิตเท่ากับคนทั่วไป (Fair)
121 คะแนนหรือน้อยกว่า	หมายถึง สุขภาพจิตต่ำกว่าคนทั่วไป (Poor)

การเก็บรวบรวมข้อมูลและดำเนินการวิจัย

แบบแผนการทดลอง การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงทดลองโดยดำเนินการวิจัยแบบมีกลุ่มทดลอง 2 กลุ่ม โดยวัดก่อนการทดลอง และวัดหลังการทดลอง (Randomized Control Group Pretest – Posttest Design) ซึ่งมีแบบแผน การทดลอง ดังนี้

ตารางที่ 2 แบบแผนการทดลอง

กลุ่ม	สอบก่อน	ทดลอง	สอบหลัง	ติดตามผล
RE ₁	T ₁	X ₁	T ₂	T ₃
RE ₂	T ₁	X ₂	T ₂	T ₃

ความหมายของสัญลักษณ์

R แทน วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบง่าย

RE₁ แทน กลุ่มตัวอย่างที่ได้รับโปรแกรมการให้คำปรึกษากลุ่มแบบเผชิญความจริง

RE₂ แทน กลุ่มตัวอย่างที่ได้รับโปรแกรมการฝึกความฉลาดทางอารมณ์

T₁ แทน ระยะก่อนการทดลอง

T₂ แทน ระยะหลังการทดลอง

T₃ แทน ระยะติดตามผล

X₁ แทน การให้คำปรึกษากลุ่มแบบเผชิญความจริง

X₂ แทน การใช้โปรแกรมการฝึกความฉลาดทางอารมณ์

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยมีขั้นตอนในการดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. ขั้นเตรียมการ

1.1 นำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยบูรพา ถึงผู้อำนวยการสมาคมส่งเสริมสถานภาพสตรี (บ้านพักฉุกเฉินคอนเมือง) เพื่อขออนุมัติในการวิจัย

1.2 ผู้วิจัยเข้าพบผู้อำนวยการสมาคมส่งเสริมสถานภาพสตรี (บ้านพักฉุกเฉินคอนเมือง) เพื่อแนะนำตัวชี้แจงวัตถุประสงค์ และขั้นตอนการดำเนินการวิจัย และขอความร่วมมือจากผู้ที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการวิจัยในครั้งนี้

2. ขั้นตอนการทดลอง แบ่งเป็น 4 ขั้นตอน คือ

2.1 ระยะเวลาการทดลอง ผู้วิจัยได้ประสานงานกับผู้อำนวยการสมาคมส่งเสริมสถานภาพสตรี (บ้านพักฉุกเฉินคอนเมือง) นักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์ ให้ทางสมาคมส่งเสริมสถานภาพสตรี (บ้านพักฉุกเฉินคอนเมือง) คัดเลือกผู้หญิงที่ถูกกระทำโดยใช้ความรุนแรง ที่มีอายุระหว่าง 18 – 35 ปี ซึ่งอยู่ในระหว่างมาพัก ณ สมาคมส่งเสริมสถานภาพสตรี ช่วงเดือน ตุลาคม 2548 ผู้วิจัยทำการสัมภาษณ์และพร้อมนำแบบวัดสุขภาพจิต ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยให้ผู้หญิงที่ถูกกระทำโดยใช้ความรุนแรงได้ตอบแบบวัดสุขภาพจิตจำนวน 100 คน คัดเลือกเฉพาะกลุ่มที่มีคะแนนสุขภาพจิตต่ำกว่า 121 มาสอบถามความสมัครใจเข้าร่วมการวิจัย ได้จำนวน 12 คน แล้วทำการสุ่มอย่างง่ายเพื่อเข้ากลุ่มทดลอง แบ่งออกเป็น 2 กลุ่ม กลุ่มละ 6 คน พร้อมทั้งเก็บคะแนนจากการตอบแบบวัดไว้เป็นคะแนนจากการทดสอบครั้งแรก

2.2 ระยะเวลาทดลอง ดำเนินการทดลองโดยใช้โปรแกรมให้คำปรึกษากลุ่มแบบเผชิญความจริงกับกลุ่มทดลองที่ 1 เป็นระยะเวลา 2 ครั้งต่อสัปดาห์ ครั้งละ 1 ชั่วโมง โดยใช้ระยะเวลา 5 สัปดาห์ต่อเนื่องกัน และกลุ่มทดลองที่ 2 โดยใช้โปรแกรมการฝึกความฉลาดทางอารมณ์ เป็นระยะเวลา 2 ครั้งต่อสัปดาห์ ครั้งละ 1 ชั่วโมง โดยใช้ระยะเวลา 5 สัปดาห์ต่อเนื่องกัน

2.3 ระยะเวลาหลังการทดลอง เมื่อสิ้นสุดการทดลองผู้วิจัยให้กลุ่มทดลองทั้ง 2 กลุ่มตอบแบบวัดสุขภาพจิตซ้ำอีกครั้งหนึ่งโดย

2.3.1 กลุ่มทดลองที่ได้รับโปรแกรมให้คำปรึกษากลุ่มแบบเผชิญความจริง ตอบแบบวัดสุขภาพจิต

2.3.2 กลุ่มทดลองที่ได้รับโปรแกรมการฝึกความฉลาดทางอารมณ์ ตอบแบบวัดสุขภาพจิต

2.4 ระยะเวลาติดตามผล หลังจากเสร็จสิ้นการทดลองเป็นเวลา 2 สัปดาห์ ผู้วิจัยดำเนินการโดยให้ตอบแบบวัดสุขภาพจิตซ้ำอีกครั้งหนึ่ง

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้วิธีการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างโดย

1. วิเคราะห์ค่าเฉลี่ย
2. ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน
3. สถิติทดสอบสมมติฐาน ใช้วิเคราะห์แบบแปรปรวนวัดซ้ำประเภทหนึ่งตัวแปร

ระหว่างกลุ่ม และหนึ่งตัวแปรภายในกลุ่ม (Repeated Measures Analysis of Variance: One between – Subjects Variable and One within - Subjects Variable) (Howell, 1997, pp. 458-472) และตรวจสอบความถูกต้องของการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมที่พัฒนาขึ้นโดยภาษาคิวเบสิก รุ่น 4.50 (QBASIC Version 4.50) ของรองศาสตราจารย์ ดร.ไพรัตน์ วงษ์นาม อาจารย์ประจำภาควิชาวิจัยและวัดผลการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา และเมื่อพบความแตกต่าง ทำการทดสอบความแตกต่างด้วยวิธีทดสอบรายคู่ แบบนิวแมน – คูลส์ (Newman – Keuls Procedure)